

Limburg.

(Van onze Amsterdamschen correspondent.)

Vacantie-stemming! Het is hier in ons goeie vaderland, of de wereld van half Juli tot begin September zoo ongeveer stil staat. „Gebeurtenissen" zijn er niet, wetsontwerpen en ander politiek gedoe laten ons voorloopig met rust., wanneer Polen, Opper Silezie en Rusland nu niet bestonden, konden we het krantenbedrijf lekker voor een week of wat stop zetten, juist als een school; want dan was er zeker niemand meer, die een hand uitstak naar ons mooi, maar moeizaam geleverd product. Maar helaas: de internationale heksenketel stoort zich niet aan het rustige Holland, en blijft zorgen voor de noodige emoties.

Maar individueele vakantie moet er toch zijn. En schrijver dezes, behoorende tot de weinige Nederlanders, die dezen zomer *niet* naar Frankrijk zijn gegaan, besloot zijn paar weken rust door te brengen in de gezo? provincie Limburg, Maar niet – je hebt nu eenmaal menschen, die altijd in de oppositie zijn. In een van de Zomer-kermisplaatsen Houthem en Valkenburg, waar drommen van ongemanierde, hossend, joelende, etende en onhebbelijke Amsterdammers de liefelijkheid van het Geuldal tot een bespotting maken – neen, dan honderdmaal liever in een ongerept boerenplaatsje midden op de hei, dat nog ongerept is, nog niet afgelikt door het triviale toerisme. Ze zijn er nog, zulke plaatsjes! Er ligt er een op een twintig K.M. afstand van Roermond; het heet Meijel. Nooit van gehoord? Ik ook niet, eer ik er heen ging, maar dat was juist de bedoeling. De dappere bedoeling, mag ik haast wel zeggen, want m'er al is er toch eenige moed voor noodig, om je voor een paar weken zóó consequent op te bergen. Een verrassing is dadelijk de schitterende stoomtram-verbinding met Roermond. De tram gaat driemaal daags, waarvan één keer zóó vroeg in den nacht, dat er voor een stedeling maar twee gelegenheden overblijven. En dan als de machinist en de conducteur hun beste beentje voorzetten, komt het vervoermiddel niet meer dan een half uur of drie kwartier over zijn tijd op de plaats van bestemming. Maar vaak is het anders. Op een avond reisden wij met dit "middeleeuwsche" ding van Roermond naar Maastricht. Alles ging een tijd lang goed, maar midden op den weg – het was al 's avonds en donker – bleef het zaakje plotseling stil staan, met groote hardnekkigheid. Er gebeurde niets meer, na een poosje werd het mij te machtig: ik ging eens kijken. De tram was verlaten – geen passagiers, geen personeel. Een meter of twintig verder stond aan den weg een kroegje – ieder huis is daar in de buurt een caféthe – waar uit een vroolijk gejuich opsteeg. Ik spoedde mij naar de plaats des onheils, en z? conducteur en machinist hadden de nog aanwezige tweede-klas-reizigers uit hun coupé gehaald, en waren samen met deze dames en heeren gaan fuiven. Juist wilden ze een genoegelijk partijtje gaan kaarten, toen ondergeteekende als ongenode gast zijn eerwaardig hoofd om een hoek stak, en zich zéér bereid verklaarde om verder te reizen. De uitwerking was geweldig: Schend sprong de heele troep op, en begaf zich direct naar de tram. Het was best: dan gaan we verder! De vioolfika conducteur was vergeten, dat er ook nog "volk" in de eerste klas had gezeten...

Dit gewichtige voorval typeert het Limburgsche karakter. Dit slag menschen is nog zoo heerlijk naïef en goedwillig.

Wij kunnen Limburg niet missen om de steenkolen, zeker, maar misschien, nog meer om... de mentaliteit van zijn bewoners. Het doet weldadig aan, eens een poosje te zitten onder menschen die niet ontevreden zijn, die niet schelden op de »zittende klasse", die nog niet vergiftigd zijn door allerlei opruiers. Deze landstreek vormt een tegenwicht tegen de algemeene neiging om het openbare leven op een gekkenhuis te doen lijken, zooals dat in de groote steden al meer en meer het geval is. Hier heerscht nog rust, en een sterke vastbeslotenheid, om die rust te handhaven, desnoods ook buiten de provincie. In de „revolutie dagen" van November 191? was hier oogenblikkelijk een „wit bijeen, klaar om op te treden waar het noodig was. De Limburger is ?dzaam gemoedelijk en vriendelijk van aard, vreemdelingen ontvangt hij met het grootste genoegen zonder op hun beurs te loeren – maar al die roode kerels, die aan hun Kerk willen komen die haat hij voorzoover hij überhaupt haten kan.

De Kerk heeft er hem nog altijd een overwegenden invloed, al is die misschien niet meer zóó volstrekt als vroeger.

Er was tijdens ons verblijf in Meijel tjd een processie ter eere van Msria Hemelvaart, en het heele dorp deed mee. Alle menschen liepen in den stoet, alle huizen waren versierd, Ei de vreemdelingen, die belangstellend het voor hen ongewone

schouwspel bezagen, kregen «iet ééa on vriend .Iij ken blik, maar den volgenden Zondag zei de pastoor in de kerk, dat de processie héél stichtelijk geweest was, en dat de logeergasten uit Holland dat blijkbaar ook hadden gevonden. En aller oogen wendden zich tot „de juffrouw van het hotel", die, verlogten en gevleid met zooveel belangstelling, nadrukkelijk bloosde.

Om de steenkool ook kunnen wij Limburg niet missen. Wat er in den oorlog van ons land zou geworden zijn zonder de Limburgsche mijnen, laat zich eenvoudig niet raden, maar i. ts heel treurigs zou het zeker gewekt zijn. Mijn vakantie-stemming belet mij, U met veel cijfers aan boord te komen, maar ik wil toch even in herinnering brengen, dat van de ongeveer 650.000 ton kolen per maand, die wij krap gerekend broodnoodig hebben, in 1919 ongeveer de helft door Limburg opgebracht is. Alle buitenlandsche leveranties blijken in dezen tijd volstrekt, onbetrouwbaar – als de nood weer aan de man komt, kunnen wij evenals in den oorlog er voorloopig weer het leven bij houden. Ongeacht natuurlijk de bruinkool en de turf: de eerste komt steeds beter in exploitatie, en turf-winning heeft plaats in de Peel, dat groote gebied, dat zoetjes aan van een dorre hei in vruchtbaar land wordt herschapen. Maar de steenkool blijft toch de hoofdzaak. En ook die zullen wij in aldoor grootere hoeveelheden uit aa Limburgkrijgea. Het Staatsmijnbedrijf heeft zich geweldig ontwikkeld, en wie zoals schrijver dezes het voorrecht heeft gehad, een der mijnen in volle werking te zien, vergeet nooit van zijn leven den imposanten indruk van een dergelijk reusachtig organisme De bovengrondsche werken alleen doen den niet ingewijde verstomd staan over zóó veel technisch vernuft, een zoo groote triomf van het menschelijke kunnen. Maar ganog. Ik bied mijn lezers mijn verontschuldiging aan, dat ik dit keer met een vakantie-stelletje mij aandien, dat nog half en half een toast is geworden. De werktijd komt weer, en gauw genoeg.
J. A. S. Amsterdam, 28 Augustus.